

آداب اعتکاف

اعتکاف، ماندن در مسجد به قصد بندگی خداست و به خودی خود مستحق و به واسطه نذر قسم عهد اجاره و مانند آن واجب می شود .

شرایط اعتکاف :

روزه:

کسانی که به هر علتی نمی توانند روزه بگیرند از توفیق اعتکاف محرومند. مثل مسافر یا کسی که روزه برای او ضرر دارد البته هر نوع روزه ای (واجب مستحق قضاء نیابتی و ...) برای صحت اعتکاف کافی است . مسافر می تواند با نذر سه روز روزه در سفر اعتکاف کنند هر چند که نمازش شکسته است .

مدت اعتکاف :

معتکف باید حداقل سه روز کامل از طلوع فجر روز اول تا اذان مغرب روز سوم در حال اعتکاف باقی بماند. دو روز اول اعتکاف مستحب است و اگر کسی بخواهد می تواند از حال اعتکاف خارج شود . اما اگر دو روز کامل به قصد اعتکاف در مسجد بماند روزه روز سوم بر او واجب می شود و باید در حال اعتکاف باقی بماند.

اجازه ولی :

بدون اذن ولی یا کسی که با انجام اعتکاف حقی از او ضایع می شود اعتکاف صحیح نیست .

محرمات اعتکاف :

از جمله محرمات اعتکاف بوییدن و استعمال بوی خوش به قصد لذت ، بحث و جدل ، خرید و فروش است و محرمات مذکور مبطل اعتکاف است .

توجه:

از آنجایی که فرد معتکف روزه دار است باید از مبطلات روزه نیز اجتناب کند بعلاوه بر رعایت حقوق دیگران احکام مسجد را نیز رعایت نمایند . حفظ حرمت مسجد و با وضو بودن و حفظ نظافت مسجد و ترک سخن دنیا (سخن از هر چه غیر از خدا و پرداختن به باطل) از مواردی است که بر آن تأکید شده است .

زمان اعتکاف :

در هر زمان که روزه صحیح باشد اعتکاف نیز صحیح است و اعتکاف زمان خاصی ندارد . البته ایام البیض و به ویژه دهه آخر ماه مبارک رمضان افضل اوقات است .

نیت اعتکاف :

در اعتکاف نیت و تعیین نوع اعتکاف شرط صحت آن است ولی نیت وجوب یا مستحب لازم است.

وقت نیت اعتکاف :

نیت از ابتدای طلوع فجر روز اول است و تأخیر آن از طلوع فجر جایز نیست ، ولی اگر قبل از طلوع فجر هم نیت کند اشکال ندارد.

مکان نیت اعتکاف :

در وقت نیت اعتکاف باید در مسجدی که بنا دارد در آن معتکف شود حضور داشته باشد ولی اگر ابتدا طلوع فجر برای تجدید وضو و یا به جهت ضرورت دیگر خارج شده است می تواند نیت کند.

مکان اعتکاف:

اعتکاف باید در مسجد باشد بنابراین در غیر از مسجد مثل نمازخانه و مصلی ها (اگر مسجد نباشد) و... اعتکاف صحیح نیست و بعد از مسجد الحرام و مسجد النبی (صلی الله علیه وآله)، مسجد کوفه و مسجد بصره اعتکاف باید در مسجدی که جامعیت دارد انجام بگیرد. مقصود از مسجد جامع مسجدی است که بسیاری از مردم در آن رفت و آمد دارند. (در مقابل آن

مسجد بازار ، مدرسه ، کارخانه و پادگان و ... که اعتکاف در آن صحیح نیست).
صحن و ورودی های مسجد جزو مسجد نیست مگر این که معلوم شود جزو مسجد است. اگر شک
کند که جایی جزو مسجد نیست ، بنا بر این اعتکاف در آن مکان صحیح نیست ، مگر اینکه رفتن
به آنجا ضرورت داشته باشد .

خارج شدن از مسجد محل اعتکاف:

خارج شدن از مسجد جایز نیست مگر به جهت ضرورت عقلی ، عرفی و شرعی مثل مراجعه به
پزشک در موارد اضطرار و دستشویی (ضرورت عقلی) و عیادت بیمار و تشییع جنازه در صورتی
که میت با او نسبت داشته باشد (ضرورت عرفی) و غسل کردن و وضو گرفتن (ضرورت شرعی) ،
خروج برای درس و مباحثه و تبلیغ و این گونه امور ، خلاف احتیاط است.
اگر در محلی اعتکاف کند که دیگری جای برای اعتکاف گرفته بود حکم غضب دارد اگر چه
اعتکاف صحیح است.

همچنین در صورتی که عذر شرعی برای بانوان به وجود آید بایستی از مسجد خارج شوند و در
نتیجه اعتکاف آنها باطل می گردد.
بنا بر احتیاط واجب در صورت خارج شدن از مسجد برای ضرورت کوتاهترین و نزدیکترین راهها را
انتخاب کنند و واجب است بیشتر از مقدار نیاز و ضرورت در خارج مسجد توقف نکنند . واجب
است زیر سایه نشینند . بلکه بنا بر احتیاط خارج از مسجد ننشینند مگر جهت ضرورت .
اگر معتکف برای ضرورت از مسجد خارج شود و مدت خروج وی طول کشید به اندازه ای که
اعتکاف از بین برود اعتکافش باطل است.